ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީ

ޖއ/20/2025/ރ-57

"ޑޮމެސްޓިކް އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްރޮމޯޝަން އޭޖެންސީގެ ބިލު" ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމިގޮތުގެ ރިޕޯޓް

ރިޕޯޓް ނަންބަރު:M20/R/IQ/2025/02

07 އޮގަސްޓް 2025

އިގްތިޞާދީ ކޮމިޓީ

މި ކޮމިޓީއަށް މެންބަރުން ޢައްޔަންކުރައްވާފައިވަނީ 3 ޖޫން 2024 ގައި ބޭއްވި، 20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 2 ވަނަ ޖަލްސާގައެވެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 122 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، މި ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތަކީ އިގްތިޞާދީ ކަންކަން ދިރާސާކުރުމާއި އިގްތިޞާދީ ސިޔާސަތުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލެއް އޮތްނަމަ، އެކަން ފާހަގަކޮށް އެކަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމާއި، ދައުލަތުގެ އިގްތިޞާދާ ގުޅޭގޮތުން އިގްތިޞާދީ ތަރައްޤީއާއި ވިޔަފާރީގެ ސިޔާސަތުތަކާގުޅޭ ދިރާސާކުރުމާއި، ފަތުރުވެރިކަމުގެ ސިޔާސަތުތަކާގުޅޭ ދިރާސާކުރުމާއި، މަސްވެރިކަމާއި ކަނޑުގެ މުއްސަނދިކަމުގެ ސިޔާސަތުތަކާގުޅޭ ދިރާސާކުރުމާއި، ދަނޑުވެރިކަމުގެ ސިޔާސަތުތަކާގުޅޭ ދިރާސާކުރުމާއި، މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްއާއި، މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ އަދި ކެޕިޓަލް މާކެޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އޮތޯރިޓީއާ ގުޅުންހުރި ކަންކަން ދިރާސާކުރުމެވެ.

މީގެ އިތުރުން، ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތުގެ ދާއިރާއާގުޅޭ ބިލުތައް ދިރާސާކޮށް، ފުރިހަމަކޮށް، މަޖިލީހުން ރިޕޯޓްކޮށްދިނުމަށް އަދި ބިލު މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމާއި، އެ އިދާރާތަކުގެ އަހަރީ ރިޕޯޓުތައް ދިރާސާކޮށް، އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ފާހަގަކޮށް އެ ކަންކަން އެ އިދާރާތަކަށް އެންގުމާއި، އެ އިދާރާތަކުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ދިރާސާކޮށް، އެ ކަންކަމުގައި ކުރިއަށް ދަތިދާނެގޮތުގެ ލަފާދިނުމާއި، އެ އިދާރާތަކާ ބައްދަލުކޮށް، އެ އިދާރާތަކުން ހިންގާ ކަންކަމާ ބެހޭގޮތުން މަޢުލޫމާތު ހޯދައި، ސުވާލުކޮށް، އެ އިދާރާތަކުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން އެ އިދާރާތަކުން ކުރަމުންދާ ގޮތް ބަލައި، އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ބާރުއަޅައިދިނުމަކީވެސް ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަންކަމެވެ.

އަދި މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީގެ ބޯޑަށް މީހުން ޢައްޔަންކުރުމާއި، ވަކިކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ދިރާސާކޮށް އެންމެހައި ކަންކަން ފުރިހަމަކުރުމަށްފަހު، ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓް މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމަކީ ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނެއެވެ.

އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީގައި ހިމެނޭ މެންބަރުން:

ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު

އަލީ ފަޒާދު

ފުވައްމުލަކު މެދު ދާއިރާ

ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރުގެ ނައިބު

ސަޢުދުﷲ ހިލްމީ

ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާ

ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން

އަޙްމަދު ސަލީމް

މައްޗަންގޮޅި މެދު ދާއިރާ

އަލީ މޫސާ

ހެންވޭރު ދާއިރާ

އަމިން ފައިސަލް

ކަނޑިތީމު ދާއިރާ

މުޙައްމަދު އަޒޫ ޝާހިދު

ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާ

މުޙައްމަދު އައްބާސް

ވެލިދޫ ދާއިރާ

މައުރޫފް ޒާހިރު

ކެންދޫ ދާއިރާ

މުޙައްމަދު ޝާމިން ހަބީބް

ކުރެންދޫ ދާއިރާ

އިސްމާއީލް ނިޒާރު

ފޭދޫ އުތުރު ދާއިރާ

އިބްރާހީމް ނާޒިލް

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާ

ފިހުރިސްތު

ސަފްހާ ނަންބަރު

1. ތައާރަފު..........5

2. ކޮމިޓީން މަސައްކަތް ކުރިއަންގެންދިޔަ ގޮތް..........5

3. ކޮމިޓީން ބިލަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައިގަނޑު އިސްލާހުތައް..........6

4. ކޮމިޓީގެ ނިންމުން..........10

ޖަދުވަލު:1 ކޮމިޓީން އިސްލާހުކޮށް، ފާސްކޮށްފައިވާ "މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ ބިލު"..........12

ޖަދުވަލު 2: "މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ ބިލު" ދިރާސާކުރުމަށް ބޭއްވި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުންތަކަށް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ހާޒިރުވިގޮތުގެ ތަފްސީލު..........13

1. ތައާރަފު

މިއީ، 15 ޖުލައި 2025 ގައި ބޭއްވި 20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 2025 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 16 ވަނަ ޖަލްސާގައި، "މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ ބިލު" ދިރާސާކުރުމަށްޓަކައި އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުމާ ގުޅިގެން، ކޮމިޓީން އެ ބިލު ދިރާސާކޮށް ނިންމުމުގެ ރިޕޯޓެވެ.

މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ ބިލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުއްވީ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ހަމީދެވެ. 15 ޖުލައި 2025 ގައި ބޭއްވި 20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 2025 ވަނަ އަހަރުގެ ދެވަނަ ދައުރުގެ 16 ވަނަ ޖަލްސާގައި ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން އިއްވައި، ބިލުގެ އިބްތިދާއީ ބަހުސް ނިމުމާއެކު، ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި 67 (ފަސްދޮޅަސްހަތެއް) މެންބަރުންގެ އިއްތިފާޤުން ބިލު މަޖިލީހުން ބަލައިގަތުމަށް ފާސްކޮށްފައިވެއެވެ.

މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ ބިލު ސަރުކާރުން ހުށަހެޅި ބޭނުމުގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފިކުރީ މުދާ ހިމާޔަތްކުރެވޭ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކޮށް، ވިޔަފާރީގެ ދާއިރާގައި ފަސޭހަކަމާއި އިންވެސްޓްމަންޓަށް ހިތްވަރުދިނުމާއި، އެ ދާއިރާ ކުރިއެރުވުމާއި، ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީއަށް މަގުފަހިކުރުމަށްޓަކައި، މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް ނަމުގައި ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއް ޤާއިމުކުރުން، އެ އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ބަޔާންކުރުމާއި، އެންމެހާ ކަމާގުޅޭ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުމެވެ.

2. ކޮމިޓީން މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދިޔަ ގޮތް

މި ބިލު ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުމާ ގުޅިގެން، 15 ޖުލައި 2025 ގައި ބޭއްވި މި ކޮމިޓީގެ 2025 ވަނަ އަހަރުގެ 12 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި، މި ބިލުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދާނެ ގޮތް ދުވަސްތަކުން ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ މެދުގައި މަޝްވަރާކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި އެ ބައްދަލުވުމުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 174 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ބިލުގެ މަސައްކަތް ނިންމާނޭ ސުންގަޑިއަކީ 10 އޮގަސްޓް 2025 ކަމުގައި، އެ ބައްދަލުވުމުން ނިންމިއެވެ. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އިއްތިފާޤުން ނިންމިއެވެ. އަދި، 22 ޖުލައި 2025 ގެ 11:00 ގެ ނިޔަލަށް ބިލާ ގުޅޭގޮތުން އާންމުންގެ ހިޔާލު ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ހުޅުވާލުމަށްޓަކައި، ބިލާ ގުޅޭގޮތުން ގެޒެޓުގައިވާ ކަމާގުޅޭ އިދާރާތަކުން އެއްވެސް ހިޔާލެއް ނުވަތަ

އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީ

އިސްލާހެއް ހުށަހަޅަން ބޭނުންވާނަމަ، އެ ހުށަހެޅުމަށް ނުވަތަ އިސްލާހުތަކަށް ލިޔުމުން ހުށަހަޅަން ސިޓީ ފޮނުވުމަށްފަހު ކޮމިޓީން ނިންމާނެއެވެ.

1. މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެންޑް ޓްރޭޑް؛

2. މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޕްލޭނިންގ؛

3. ބިޒްނަސް ސެންޓަރ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް؛

4. ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން.

އެގޮތުން، އިސްވެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިދާރާތަކުން ބިޑަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްލާހުތަކާއި، އެބަދަލު ގެނައުމުގެ އޮޕީނިއަންގެ ކޮމެންޓުތަކާއި، ބިޑުގެ އިޢުލާނާއި ބަޔާނުގައި މެންބަރުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ހުށަހެޅުމާއި ގުޅޭ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ މެދުގައި މަޝްވަރާކުރެއްވުމަށްފަހު، ކޮމިޓީގައި ބިޑުގެ ހުރިހާ މެންބަރުން ވަކިވަކިން ހިއްސާއި، ބިޑަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތައް ބިޑުގައި ހިމެނުމަށް ކޮމިޓީން ނިންމާނެއެވެ.

މި ބިޑު ދިރާސާކުރުމަށް ކޮމިޓީގެ ޖުމްލަ 04 ބައްދަލުވުން ބާއްވާފައިވެއެވެ. އަދި، އެ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ގާތްގަނޑަކަށް 02 ގަޑިއިރާއި 44 މިނެޓު ހޭދަކޮށްފައިވެއެވެ.

3. ކޮމިޓީން ބިޑަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައިގަނޑު އިސްލާހުތައް

3.1 ބިޑުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ބިޑުގައި މާއްދާ އޮތް ގޮތް	5.	(ށ)	ފިކުރީ މުދަލާބެހޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ކޮޕީރައިޓް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އާއިގުޅޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ކަމުގައި ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތައް މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުން.
އިސްލާހުކުރުމަށް ހުށަހަޅާގޮތް	5.	(ށ)	މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ފިކުރީ މުދަލާބެހޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ކޮޕީރައިޓް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އާއިގުޅޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ކަމުގައި ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތައް މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުން.

އިޤްތިސާދީ ކޮމިޓީ

ސަބަބު:	ބިލުގެ 25 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން 30 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާއްދާތަކުގައި މޯލްޑިވްސް އިންޓެލިޖެންސް ކޮމިއުނިޓީ އޮޕަރޭޓަރ ނިންމުންތަކާއި މުޢާމަލާތްކުރާއިރު ޝަރުޠާ ހުށަހެޅުމަށް ފުރުޞަތު ލިބިދެއްވާފައިވާއިރު ބިލުގެ ދަށުން މައްސަލަތަކަށް އާ ހަވާލާ ހުށަހެޅުއްވުމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، އެފަދަ މައްސަލަތަކަށް ބެލުން އާ ހަވާލުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ޒާބިތާ ހިމެނުމަށް ސަރުކާރު ބަޔާންކުރަން.

3.2. ބިލުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ގ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން.

ބިލުގައި މާއްދާ އޮތް ގޮތް	8.	(ގ)	ހިންގުމުގެ ދާއިރާއިން މަދުވެގެން 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ތަޖުރިބާއާއި ޤާބިލުކަން ލިބިފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވުން؛
އިސްލާހުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ގޮތް	8.	(ގ)	ހިންގުމުގެ ދާއިރާއިން މަދުވެގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވުން؛
ސަބަބު:			އިންޓެލިޖެންސް ކޮމިއުނިޓީ ޕްރޮފެޝަނަލުންގެ ދާއިރާއަކީ ބޮޑުތަނަކަށް ދާއިރާއެއްކަމަށްވާތީ، އެކަށީގެންވާ ފަރާތެއް މި މަޤާމަށް ހޯދުމުގައި ދަތިތަކެއް ކުރިމަތިވެދާނެ ތަޖުރިބާގެ މުއްދަތު ކުޑަކުރުމަކީ، ބިލުގައި ތަޖުރިބާގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި އަދާކުރުމުގެ ވަރުގެ އެކަށީގެންވާ ޤާބިލުކަން ލިބިގެންވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވުން މި މާއްދާގެ (ވ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، އެކަން ތަކުރާރުކުރުން ބައްދަލުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި މި އަކުރުން "ޤާބިލުކަން" އާ އިބާރާތް އުނިކުރުމަށް.

3.3. ބިލުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން.

ބިލުގައި މާއްދާ އޮތް ގޮތް	14.	(ނ)	އިލެކްޓްރޯނިކް ދަރިމާއިން ހުރުމަތްތަކުގެ ފުރުޞަތުފަދަ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމާއި ފުރުޞަތުދަ ހުރުމަތްތަކުގެ މައުލޫމާތު އާންމުންނަށް ފަސޭހައިން ފުރުޞަތުދަ އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުން ހިމެނޭގޮތުން، ހުރުމަތު ފުރުޞަތުދަ ފަދަ ގޮތްތަކަށް އިންތިޒާމުކުރުން؛
އިސްލާހުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ގޮތް	14.	(ނ)	ހުރުމަތްތަކަށް ފުރުޞަތުދިނުން ފަސޭހަކުރުމުގެ ގޮތުން އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތްތަކަށް ގުޅުވިދާނެ ހުރުމަތްތަކަށް ފުރުޞަތުދިނުމާއި، އަދި ފުރުޞަތުދަ ހުރުމަތްތަކާބެހޭ މައުލޫމާތު އާންމުންނަށް ފަސޭހައިން ލިބޭނެ އިންތިޒާމެއް

އިމްތިޔާޒު ކާމިލް

			ހަމަޖެއްސުން؛
ސަބަބު:	ސާފުސީދާކޮށް އެންމެންނަށް ފަސޭހައިން ދޭހަވާންފަދައިން އިބާރާތްކުރުމަށް.		

3.4. ބިލުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރު އުނިކުރުން.

ބިލުގައި މާއްދާ އޮތް ގޮތް	.21	(ހ)	(3) ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ ފިހާރަ މުދަލުގެ ވެރިފިކޭޝަން ލިބިދޭ ޚިދުމަތް؛
އިސްލާހުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ގޮތް	މި ނަންބަރު އުނިކުރުމަށް		
ސަބަބު:	މި ނަންބަރު އުނިކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ ފިހާރަ މުދަލެއް ރަޖިސްޓަރީކުރުމުގެ ސަބަބުން ވެރިފިކޭޝަން ލިބިދޭ ޚިދުމަތް، ފިހާރަ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ބައްޓަންކޮށްފައިވާތީ، އެ ޚިދުމަތް އިތުރަށް ގަވާއިދުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ސަބަބެއް ނެތުމުން.		

3.5. ބިލުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ބިލުގައި މާއްދާ އޮތް ގޮތް	.28	(ހ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުމަށް ހުށަހަޅާނެގޮތުގެ އިޖުރާއަތުތަކާއި، އެފަދަ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
އިސްލާހުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ގޮތް	.28	(ހ)	މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުމަށް ހުށަހަޅާނެގޮތުގެ އިޖުރާއަތުތަކާއި، އެފަދަ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތަކާއި، މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީ އެކުލަވާލާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.
ސަބަބު:	ބިލުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުންތަކަށް އިޢުތިރާޟްކުރެވޭނެ ގޮތް ބިލުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ބެލުމުގައި ރަޖިސްޓްރާރަށް ލާޒިމުކަމެއްކަމުން މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީއެއް އެކުލަވާލުމުގައި އުސޫލުތަކުގައި ބައްޓަންކުރެވިފައި ނުވާތީ، މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީ		

އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީ

އެކުލަވާލާފާ ގޮތް ބެލުމުގައި ބައެއްކަންތައްތަކާއި، މުޢާމަލާތް ކުރުމަށް އެކުލަވާލާފާ ގޮތުގެ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ހިމަނަންވާނެކަން ބެލުމުގައި ސާފުކޮށް ބަޔާންކުރެވިގެން ނުވޭ.	

3.6 ބިލުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް 32 ވަނަ މާއްދާގެ ގޮތުގައި އަންނަނިވި ގޮތަށް މާއްދާއެއް އިތުރުކޮށް، އެ މާއްދާގެ ފަހަތަށް ހުރި މާއްދާތަކުގެ ނަންބަރު ތަރުތީބުކުރުން.

އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ގޮތް	ކޮމްޕެނީއެއް ޑިރެކްޓަރުކަމުގެ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުން	.32	ޤާނޫނު ނަންބަރު 23/2010 (ކޮމްޕެނީތަކާއި އާއްމުކޮށް އެހެނިހެން ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ކޮމްޕެނީ އާއްމުކޮށް ބަޔާންކޮށް ޑިރެކްޓަރުކުރުމާއި، ކޮމްޕެނީގެ ބަޔާން ޑިރެކްޓަރަކު ވެރިކަމުގެ ދަށުގައި ބޭރުއަތުން ކަމާގުޅޭގޮތުން އެ ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މިނިސްޓްރީއާ އެ ޤާނޫނުން މަޢުލޫމާތު އަންނަނިވި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރުން ފެނުމާއެކު، ޑިރެކްޓަރު އަދި އިންޓަރނޭޝަނަލް ޕްރޮގްރާމަށް ބަދަލުވިއަދި.
ސަބަބު:	ކޮމްޕެނީގެ ބައްޔާ ހޯދުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާތަކުން މިހާރު ހުރަހަކަށްވެފައިނުވާ މިނިސްޓްރީއަށް ކަމަށް ކޮމްޕެނީތައް ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އެއް އުސޫލަކުން ފިޔަވާ މުޅިން ގޮތް މަސައްކަތްކުރުމަށް ބައިބަޔާންކުރުމަށް، ކުރިމަތިވެދާނެ ޤާނޫނީ ފުރުޞަތުތަކަށް ބަޔާންކުރާނަމަ ކޮމްޕެނީ ޑިރެކްޓަރުންގެ ދަށުގައި ކުރަމުންދާ ގޮތް މަސައްކަތްކުރުމަށް ޑިރެކްޓަރު އަދި އިންޓަރނޭޝަނަލް ޕްރޮގްރާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާ ތަފާތުގައި ހިމެނުމުގެ ބޭނުން.		

3.7 ބިލުގެ 33 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

ބިލުގައި މާއްދާ އޮތް ގޮތް	ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން	.33	މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށޭނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްވެ، ތަސްދީޤުކޮށް، ދައުލަތުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން 3 (ތިނެއް) މަސް ދުވަސް ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.
އިސްލާހުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ގޮތް	ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން	.34	މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށޭނީ 01 ޖަނަވަރީ 2026 އިން ފެށިގެންނެވެ.

އިމްތިޙާނު ކޮމިޓީ

ސަބަބު:	މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، ފިކުރީ މުދަލުގެ ޙައްޤުތަކާއި ހިމާޔަތްކުރުން، ކުރިއަރުވައި، ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި "މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް" ގެ ނަމުގައި ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއް އުފެއްދުމުން، އޮފީހުގެ ހަރަދުތަކާއި މުއައްޒަފުންގެ ބަޖެޓުގައި ހިމަނަންޖެހޭނެކަމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް އެންޑް ޕްލޭނިންގއިން ފާހަގަކޮށްފައިވާތީ، ކަރުދާހު އޮތް އަހަރަށް ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު ހުށަހަޅާއިރު، އެ ބަޖެޓުގައި އެ އޮފީހުގެ ހަރަދުތައް ހިމެނުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިދިނުމުގެގޮތުން.

3.8. ބިލުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ފަދައިން އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.

އިތުރުކުރަން ހުށަހެޅޭ މާއްދާ	35.	(ހ)	"ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2007 (ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނު) ގައި ބައާންކުރާ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށެވެ.
ސަބަބު:			ބިލުގައި ނޭޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަން މާނަކޮށްފައިވާއިރު، ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނާ ގުޅޭ ކަންކަން ބައާންކޮށްފައިވި ނަމަވެސް ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަކީ ކޮބައިކަން މާނަކޮށްދީފައި ނުވާތީ، އެއްގޮތްކުރުމުގެ ގޮތުން ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން މާނަކޮށް، ބިލުގައި ހިމެނުމަށް.

4. ކޮމިޓީގެ ނިންމުން

މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ ބިލު ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް، ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ލަފާގައި މަޝްވަރާކުރުމަށްފަހު، ކޮމިޓީން ބިލު އިސްލާހުކޮށް، ނިންމާފައިވާ ގޮތަށް ބިލު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ރިޕޯޓްކޮށްދިނުމަށް އެދި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 108 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުވުމަށް، 06 އޮގަސްޓް 2025 ގައި ބޭއްވި ކޮމިޓީގެ 15 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެ، ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އިއްތިފާޤުން ފާސްކުރިއެވެ.

ވީމާ، ކޮމިޓީން އިސްލާހުކޮށް، ފާސްކޮށްފައިވާ "މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ ބިލު" ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވައިދެއްވުމަށް ގޮތުގައި ނިންމަވައިދެއްވުން އެދި، މި ރިޕޯޓް ހުށަހަޅަމެވެ.

ކޮމިޓީން އިސްލާހުކޮށް، ފާސްކޮށްފައިވާ، "މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ ބިލު" މި ރިޕޯޓުގެ "ޖަދުވަލު-1" ގެ ގޮތުގައި އެވަނީއެވެ.

އަދި، ބިލު ދިރާސާކުރުމަށް ބޭއްވި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުންތަކަށް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ހާޟިރުވިގޮތުގެ ތަފްޞީލު މި ރިޕޯޓުގެ "ޖަދުވަލު-2" ގެ ގޮތުގައި އެވަނީއެވެ.

---

06 އޯގަސްޓު 2025

ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާ މެންބަރު އަލީ ފަހާދު

ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު

*މި ރިޕޯޓުގައި ސޮއިކޮށްފައިވަނީ 07 އޯގަސްޓު 2025 ގައެވެ.

ޖަދުވަލު:1 ކޮމިޓީން އިސްލާހުކޮށް، ފާސްކޮށްފައިވާ، "ފޮރިން ވްސް އިންވެސްޓްމަންޓް ޕްރޮމޯޝަނީ ޤާނޫނުގެ ބިލު"

މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ ބިލު

އެއްވަނަ ބާބު

ފުރުން

1. ތައާރަފާއި ނަން 1
2. މަޤްޞަދު 1
3. ފިކުރީ މުދާ 1

ދެވަނަ ބާބު

މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް

4. މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް ޤާއިމުކުރުން 2
5. އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް 2
6. ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ 3
7. ރަޖިސްޓްރާރ ޢައްޔަންކުރުމާއި ވަކިކުރުން 3
8. ރަޖިސްޓްރާރުގެ ޝަރުޠުތައް 4
9. މަޤާމުގެ މުއްދަތު 5
10. މަޤާމު ހުސްވުން 5
11. މަޤާމުން ވަކިކުރުން 6
12. އިސްތިޢުފާދިނުން 6
13. އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން 7
14. ރަޖިސްޓްރާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް 8
15. މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ އަދި ރަޖިސްޓްރާރުގެ މުސްތަޤިއްލުކަން 8
16. މަޞްލަޙަތު ފުށުއެރުން 8
17. ސުލޫކީ ހަމަތައް 9
18. ސިއްރު ހިފެހެއްޓުން 10
19. ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް 10
20. ބަޔާންކަން ބެލުމުގެ އިލްތިޒާމާއި ނަތީޖާ 11

ތިންވަނަ ބާބު

ފިކުރީ މުދަލުގެ ދަފްތަރު

21. ފިކުރީ މުދަލުގެ ދަފްތަރު 11

22. ދަފްތަރުތަކުގައި ހިމެނޭ މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުން 13

23. ކްލެސިފިކޭޝަން އަންނަ ބަދަލާ ގުޅިގެން ދަފްތަރު އިސްލާހުކުރުން 13

24. ދަފްތަރުތަކުގައި ހިމެނޭ މައުލޫމާތަށް އުނިއިތުރު ގެނައުން 13

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ނިންމުންތައް މުރާޖަޢާކުރުމާއި ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން

25. މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތައް ހިނގާނެ ދާއިރާ 14

26. ރަޖިސްޓްރާރގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުން 14

27. އިޢުތިރާޟުކުރާ ކަމުގެ ނޯޓިސްފޮނުވުމާއި ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން 15

28. ރަޖިސްޓްރާރގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުމުގެ އުސޫލު 15

29. ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުން 16

30. ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން 16

ފަސްވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން ކަންކަން

31. އިސްކަންދިނުން 17

32. ކޮޕީރައިޓް ރަޖިސްޓަރީކުރުމާގުޅޭ ކަންކަން ބަދަލުވުން 17

33. ގަވާއިދު ހަދައި ހިންގުން 17

34. ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން 17

35. މާނަކުރުން 18

بسم الله الرحمن الرحيم

މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ ބިލު

އެއްވަނަ ބާބު
ފެށުން

ތައާރުފާއި ނަން

1. (ހ) މިއީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ހިމާޔަތްކުރެވޭ އެކި ބާވަތްތަކުގެ ފިކުރީ މުދަލާއި އެއާގުޅޭ ހައްޤުތައް ހިމާޔަތްކޮށް، ކުރިއެރުވުމާއި، ހިންގުމަށްޓަކައި ހާއްސަ އޮފީހެއް ޤާއިމުކުރުމާއި، އެ އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ބަޔާންކުރުމާއި، އެންމެހާ ކަމާގުޅޭ އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނެވެ.

   (ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ، "މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ ޤާނޫނު" އެވެ.

މަޤްޞަދު

2. މި ޤާނޫނުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ފިކުރީ މުދާ ހިމާޔަތްކޮށް ކުރިއެރުވުން ހަރުދަނާ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކޮށް، ވިޔަފާރީގެ ދާއިރާގައި ފަންނުވެރިކަމާއި އިންވެސްޓްމަންޓް ހިތްވަރުދީ، އެ ދާއިރާ ކުރިއެރުވުމާއި، ޤައުމުގެ އިޤްތިޞާދީ ތަރައްޤީއަށް މަގުފަހިކުރުމެވެ.

ފިކުރީ މުދާ

3. މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ފިކުރީ މުދާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަމަލުކުރެވޭ ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ހިމާޔަތްކުރެވޭ އެންމެހައި ބާވަތްތަކުގެ ފިކުރީ މުދަލަށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި،

ޕޮލިސީމޭކިންގާއި، ކޮމާރސްއާއި، ފައިނޭންސާއި، އިންވެސްޓްމަންޓް ޑިޒައިނާއި
ޓެކްނޮލޮޖީއާ އިންޖިނިއަރިންގް ހިމެނެއެވެ.

ދެވަނަ ބާބު
މޯލްޑިވްސް އިންޓަރނޭޝަނަލް ފައިނޭންޝަލް ސެންޓަރ

މޯލްޑިވްސް އިންޓަރނޭޝަނަލް ފައިނޭންޝަލް ސެންޓަރ ޤާއިމުކުރުން

4. (ހ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، ދިވެހި ދައުލަތުގެ ޚާއްޞަ ދާއިރާއެއްކަން، ކުރިއެރުވުމައި، ތަރައްޤީކުރުމަށްޓަކައި "މޯލްޑިވްސް އިންޓަރނޭޝަނަލް ފައިނޭންޝަލް ސެންޓަރ" ގެ ނަމުގައި ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއް އުފެދިގެންދެއެވެ.

(ށ) މޯލްޑިވްސް އިންޓަރނޭޝަނަލް ފައިނޭންޝަލް ސެންޓަރ ހިނގާނީ، މިނިސްޓްރީގެ ދަށުންނެވެ. އަދި އެ ސެންޓަރުގެ އެންމެހައި ކަންކަމާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާއާއި މަސްއޫލިއްޔަތު ޙަވާލުވެގެންވާނީ މިނިސްޓްރީއެވެ.

ސެންޓަރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް

5. މޯލްޑިވްސް އިންޓަރނޭޝަނަލް ފައިނޭންޝަލް ސެންޓަރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) ދިވެހި މުދާ ރަޖިސްޓްރީކުރުން؛

(ށ) ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭ ދިވެހި މުދަލުގެ ދަފްތަރެއް އުފައްދައިގެން އަޕްޑޭޓްކޮށް ބެލެހެއްޓުން؛

(ނ) ސަރަޙައްދީ އަދި ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިންޓަރނޭޝަނަލް ފައިނޭންޝަލް ޚިދުމަތްތަކާ ގުޅުން ޤާއިމުކޮށް ބަދަލުކުރުމާއި އެ ޚިދުމަތްތަކާ ވަންނަ އެއްބަސްވުންތަކާއި ލިޔުން ހެދުން؛

Deleted: ގެ

Deleted: ު

(ރ) ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާމަލާތްތަކުގައި ބައިވެރިވުމާގުޅޭ ކަންކަމާއި އެ މުޢާމަލާތްތަކުގެ ދަށުން ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ކުރުމާއި ވިލަރެސްކުރުން؛

(ބ) ފިކުރީ މުދަލުގެ ދާއިރާއިން ސަރަޙައްދީ އަދި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފެންވަރުގައި އަންނަ ކުރިއެރުންތަށް ދިރާސާކުރުން؛

(ކ) ފިކުރީ މުދަލާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަމަލުކުރެވުމުންދާ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ލިބިދޭ ޙައްޤުތަކާ ގުޅޭގޮތުން އާންމުން ހޭލުންތެރިކުރުމުގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުން؛

(ޅ) ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ތަޙުޤީޤުކުރަންޖެހޭ މައްސަލަތައް ތަޙުޤީޤުކުރުމާއި އެ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން އެ މައްސަލަތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ފީ ނެގުން؛

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ކުރުމުގައި ކަނޑައަޅާ އެންމެހާ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުން.

ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ

6. މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް ހިންގުމުގެ އެންމެ އިސް ވެރިޔާ، ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީއެވެ.

ރަޖިސްޓްރާރ އައްޔަނުކުރުމާއި ވަކިކުރުން

7. (ހ) ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީގެ މަޤާމަށް މީހަކު އައްޔަނުކޮށް ވަކިކުރާނީ، މިނިސްޓަރެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ރަޖިސްޓްރާރުގެ މަޤާމަށް، މި ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ

މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ ފަރާތެއް މިނިސްޓްރީން ޢައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ރަޖިސްޓްރާރުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ކަނޑައަޅާނީ، މިނިސްޓްރީގެ ލަފާގެ މަތިން ނޭޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަނުންނެވެ.

ރަޖިސްޓްރާރުގެ ޝަރުޠުތައް

8. ރަޖިސްޓްރާރު އޮފް އިންޖިނިއަރިންގ ޕްރޮފެޝަނަލްސްގެ މަޤާމަށް އައްޔަންކުރާ ފަރާތެއްގެ ކިބައިގައި އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާންވާނެއެވެ.

(ހ) ދިވެހިރައްޔިތެއް ކަމުގައިވުން؛

(ށ) އިސްލާމްދީނުގައި ޙައްދެއް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށެއް ނުވަތަ ޚިޔާނާތުގެ ކުށެއް ކުރިކަން ސާބިތުވެފައިވާ މީހެއް ކަމުގައި ނުވުން؛

(ނ) ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ނުވަތަ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އިންތިޚާބުކުރާ ނުވަތަ އައްޔަންކުރާ މަޤާމެއްގައި ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އެއްވެސް މަޤާމެއްގައި ނުވަތަ އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ވަޒީފާގައި ހުރި މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން؛

(ރ) ސިޔާސީ ޕާޓީއެއްގެ މަޤާމެއްގައި ހުރި މީހަކު ކަމުގައި ނުވުން؛

(ބ) އިންޖިނިއަރިންގ ޕްރޮފެޝަނަލްސްގެ ދާއިރާއިން ނުވަތަ ގުޅުންހުރި އެހެން ދާއިރާއަކުން ނުވަތަ ޤާނޫނީ ދާއިރާއިން ފުރިހަމަ ޑިގްރީ ހާސިލްކޮށްފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވުން؛

(ޅ) ހިންގުމުގެ ދާއިރާއިން މަދުވެގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވުން؛

Deleted:

Deleted: 10

Deleted: ދި

Deleted: ަހެ

Deleted:

Deleted: އާއި ޤާނޫނީކަން

(ރ) އެއްވެސް ކުންފުންޏެއްގެ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުގެ މެންބަރަކު ކަމުގައި ނުވުން؛

(ބ) މަޤާމަށް އައްޔަންކުރުމުގެ ކުރިއަށް ފާއިތުވިދިޔަ 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދަރަންޏެއް ސާބިތުވެ، ފައިސާ ދެއްކުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަނޑައެޅުމަކާ ޚިލާފުވެފައިވާ މީހެއް ކަމުގައި ނުވުން؛ އަދި

:Deleted

(ޅ) މި ޤާނޫނުގައި ރަޖިސްޓްރާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް ވަރުގެ އެކަށީގެންވާ ޤާބިލްކަން ލިބިގެންވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވުން.

މަޤާމުގެ މުއްދަތު

9. (ހ) ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އެ މަޤާމުގައި ދެމިހުންނާނީ އޭނާ އައްޔަންކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.

:Deleted

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށްވިޔަސް، މި ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަކިކުރެވޭ ފަރާތެއް ފިޔަވައި އެހެން ކޮންމެ ފަރާތެއް، 5 (ފަހެއް) އަހަރުދުވަހުގެ އިތުރު ދައުރަކަށް ރަޖިސްޓްރާރުގެ މަޤާމަށް އައްޔަންކުރެވިދާނެއެވެ.

:Deleted

މަޤާމު ހުސްވުން

10. (ހ) ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީގެ މަޤާމު ހުސްވެއްޖެކަމަށް ބެލެވޭނީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައެވެ.

(1) މަޤާމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުން؛

(2) މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދިނުން؛

(3) މި ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މަޤާމުން ވަކިކުރުން؛

(4) ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ނުވަތަ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އިންތިޚާބުކުރާ މަޤާމަކަށް ކުރިމަތިލުން ނުވަތަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ނުވަތަ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އައްޔަންކުރާ މަޤާމަކަށް އައްޔަންކުރެވުން؛

(5) މަރުވުން؛

(6) ރަޖިސްޓްރާރުގެ ކިބައިގައި ފުރިހަމަވުމަށް މި ޤާނޫނު ލާޒިމުކުރާ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރެއިން ޝަރުޠެއް ހުނުވުން.

(ނ) ރަޖިސްޓްރާރުގެ މަޤާމު ހުސްވެއްޖެނަމަ، އެ މަޤާމު ހުސްވާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓަރު އެ މަޤާމަށް މީހަކު އަލުން އައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.

މަޤާމުން ވަކިކުރުން

11. ރަޖިސްޓްރާރު އޭނާ އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ މަޤާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގައި ޢުޒުރުވެރިވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ އެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގައި އިހުމާލުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ އެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމަށް ނުކުޅެދޭކަމަށް ދަލީލު ބާރުގަދަ ހެކިތަކުން ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އޭނާ އެ މަޤާމުން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު މިނިސްޓަރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

އިސްތިޢުފާދިނުން

12. ރަޖިސްޓްރާރު އޭނާ އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދޭން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ، އެކަން ބަޔާންކޮށް މިނިސްޓަރަށް ޚަބަރު ލިޔުމަކުން އިސްތިޢުފާދޭންވާނެއެވެ. އަދި އިސްތިޢުފާދިނުމުގެ ލިޔުން މިނިސްޓަރަށް ލިބުމުން ރަޖިސްޓްރާރު އޭނާގެ މަޤާމުން އިސްތިޢުފާދިން ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

Deleted: ގެ 7 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތަށް

Deleted:

Deleted: ވަކިވާނެއެވެ.

އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުން

13. (ހ) ރަޖިސްޓްރާރ އާއި އިންޝުއަރަންސް ޕްރޮޓެކްޝަން މި ޤާނޫނުން މަތިކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގައި އެހީތެރިވުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުންނާއި ވަސީލަތްތައް، މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން މޯލްޑިވްސް އިންޝުއަރަންސް ޕްރޮޓެކްޝަން އޮފީހަށް ހަމަޖައްސައިދޭންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، މޯލްޑިވްސް އިންޝުއަރަންސް ޕްރޮޓެކްޝަން އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ ވަޒީފާގެ ޝަރުތުތަކާއި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ބަޔާންކޮށް، އެ މުވައްޒަފުންގެ މަޤާމުގެ ސަރުކާރަކާއި އެކި ކަންކަމަށް މުވައްޒަފުން ތިބެންޖެހޭ ޢަދަދު ބަޔާންކުރާ، މުވައްޒަފުންގެ އިދާރީ އޮނިގަނޑެއް ކަނޑައަޅައި އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިދާރީ އޮނިގަނޑު އެކުލަވާލުމުން، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރގެ މަޤާމަށް މީހަކު އައްޔަންކުރާތާ 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން މޯލްޑިވްސް އިންޝުއަރަންސް ޕްރޮޓެކްޝަން އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ އިދާރީ އޮނިގަނޑު ރަޖިސްޓްރާރ އެކުލަވާލައި، ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިދާރީ އޮނިގަނޑާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، މޯލްޑިވްސް އިންޝުއަރަންސް ޕްރޮޓެކްޝަން އޮފީހަށް ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުން ހޯދުމާއި ވަޒީފާތަކަށް، ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުންނެވެ.

ރަޖިސްޓްރާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް

14. ރަޖިސްޓްރާރު އޮފީ އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ބާރުތައް ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވަނީއެވެ.

(ހ) ޤާނޫނީ ގޮތުން ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުންތައް ހުށަހެޅޭނެ އަދި ބަލައިގަންނަން ފެށި ގޮތުގައި ހަމަޖެއްސުމާއި، އެފަދަ ހުށަހެޅުންތައް ތަޙްލީލުކޮށް ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ޢާންމުކުރުމާއި، ދިފާޢުކުރުމާއި، އެ ހުށަހެޅުންތަކާ ގުޅޭގޮތުން އަންގަންޖެހޭ އަންގުންތައް އަންގުމާއި ނިންމަންޖެހޭ ކަންކަން ނިންމުން؛

(ށ) ހިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދިނުން ފަސޭހަކުރުމުގެ ގޮތުން އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތްތައް މެދުވެރިކޮށް ހިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، އަދި ފޯރުކޮށްދޭ ހިދުމަތްތަކާބެހޭ މައުލޫމާތު ޢާންމުކުރަން ފަސޭހައިން ލިބޭނެ އިންތިޒާމެއް ހަމަޖެއްސުން؛

(ނ) ޤާނޫނީ މުދަލުގެ ދަރަޖަ ޤާއިމުކޮށް، ގަވާއިދުތައް އިސްދާރުކޮށް، އަމަލުކުރަންޖެހޭ ބެލުމުތައް؛

(ރ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ޤާނޫނީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރަށް ނުވަތަ މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހަށް މަތިކުރެވިފައިވާ އެހެނިހެން މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުން.

މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ އަދި ރަޖިސްޓްރާރުގެ މުސްތަޤިއްލުކަން

15. މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމުގައާއި އެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް ބާރުތައް ބޭނުންކުރުމުގައި ރަޖިސްޓްރާރު އަދި އޮފީހުގެ އެންމެހައި މުވައްޒަފުން އަމަލުކުރަންވާނީ، ސިޔާސީ ނުވަތަ އެނޫން އެއްވެސް ފަރާތެއްގެ ބާރާއި ނުފޫޒަށް ބޯލަނބާ ނުލައި، ޕްރޮފެޝަނަލް އިންޑިޕެންޑެންސް ހިފެހެއްޓިގެންނެވެ.

މަސްލަހަތު ފުށުއެރުން

16. (ހ) މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހަށް ހުށަހެޅިފައިވާ އެއްވެސް ހުށަހެޅުމެއްގައި ނުވަތަ އޮފީހުން ބަލަމުންދާ އެއްވެސް

Deleted: އެ

Deleted: އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތްތަކުން

Deleted: ގޮތް

Deleted: އިންތިޒާމު ހަމަޖެއްސުމާއި

Deleted: ދޭ

Deleted: ފޯރުކޮށްދޭ

Deleted: ު

Deleted: ހިދުމަތްތައް، ހިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭން ފަދަ ގޮތްތައް އިންތިޒާމުކުރުން

މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ރަޖިސްޓްރާރު ނުވަތަ އޮފީހުގެ އެހެން މުވައްޒަފުންގެ އަމިއްލަ މަސްލަހަތެއް ނުވަތަ ފައިދާއެއް ތަޢައްލުޤުވާނަމަ، އެ ހުރަހެޅުމެއް ނުވަތަ މަސްލަހަތު ބެލުމުގައި ނުވަތަ ނިންމުމުގައި، އެއްވެސް މިންވަރަކަށް އެއިން ފަރާތަކުން ބައިވެރިވެގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އޮފީހުން ބަލާ މަސްއޫލިއްޔަތަކީ ނުވަތަ ކަމަކީ، އެއިން ފަރާތެއްގެ މަސްލަހަތެއް ނުވަތަ ފައިދާއެއް ނުވަތަ ތަޢައްލުޤު އޮތް މަސްއޫލިއްޔަތެއްކަން ނުވަތަ ކަމެއްކަން ކުރިން އެނގިގެން ނޯޓިސްދަކަވެސް އެކަން އެނގޭ ހިނދުން ފުރިގެން، އެ މަސްއޫލިއްޔަތު ނުވަތަ ކަމެއް ބެލުމަށް އަދި/ނުވަތަ އެ މަސްއޫލިއްޔަތާ ނުވަތަ ކަމަކާ ގުޅޭގޮތުން ނިންމަންޖެހޭ ނިންމުންތައް ނިންމުން އެ ފަރާތެއް ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ މަސްލަހަތު ފުށުއަރުމެއް ގުޅިފައިވާނަމަ އަމަލުކުރާނެ އުސޫލާއި، އެފަދަ މަސްއޫލިއްޔަތުން ބަރީޢަތްވެވުމުގައި އަމަލުކުރާނެ އުސޫލު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ރަޖިސްޓްރާރު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ސުލޫކީ ހަމަތައް

17. (ހ) ރަޖިސްޓްރާރު އާއި އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގައި، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސުލޫކީ ހަމަތައް، އެންމެ މަތީ މިންގަނޑުގައި ހިފަހައްޓައި، އެހެން މީހުންނަށްވެސް އެ ހަމަތަކަށް ތަބާވާކަން އެނގޭ މިންވަރަށް، ހުރިހާ ހާލަތެއްގައިވެސް އެ ހަމަތަކަށް ތަބާވާންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރު އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތަކަށް ހުރަސްއެޅޭނެ ނުވަތަ ބުރޫއަރާފާނެ ފަދަ އެއްވެސް ކަމެއް ރަޖިސްޓްރާރު ކުރުންނުވާނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ކަމެއް،

އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ ޙައްޤުގެ މުވައްޒަފަކުވެސް ކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.

(ނ) ރަޖިސްޓްރާރު އަދި އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ ޙައްޤުގެ އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެ ފަރާތެއްގެ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ހަދިޔާއެއް ނުވަތަ މަންފާއެއް އޭނާގެ އަމިއްލަ ނަމުގައި، ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ ނަމުގައި، ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ ގޮތުން ނުވަތަ މާލީ ގޮތުން އެ މީހަކާ ގުޅުމެއް އޮތް މީހެއްގެ ނަމުގައި ޤަބޫލުކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

18. ސިއްރު ހިފެހެއްޓުން

(ހ) ރަޖިސްޓްރާރު އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީއަށް އަދި އޮފީހުގެ މުވައްޒަފުންނަށް މަޤާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން ލިބޭ މައުލޫމާތަކީ ސިއްރުގެ ގޮތުގައި ހިފެހެއްޓެންޖެހޭ މައުލޫމާތެވެ. އެފަދަ މައުލޫމާތެއް، ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެމަތިން ހާމަކުރަންޖެހޭ ފަރާތަކަށް ހާމަކުރުން ފިޔަވައި، އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ހާމަކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން އެއްވެސް ފަރާތަކުން ރަޖިސްޓްރާރަށް ހުށަހަޅާ މައުލޫމާތުގެ ތެރެއިން، ވިޔަފާރީގެ ސިއްރު މައުލޫމާތުގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓްރާރު ކަނޑައަޅާ މައުލޫމާތު، ޤާނޫނަކުން ބާރު ލިބިގެން ތަޙްޤީޤީ އިދާރާއަކުން ހިންގާ ތަޙްޤީޤަކާ އެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހާމަކުރަން ޖެހުން ފިޔަވައި، ނުވަތަ ކޯޓު އަމުރަކަށް ހާމަކުރަން ޖެހުން ފިޔަވައި، ރަޖިސްޓްރާރު ނުވަތަ އޮފީހުގައި މަސައްކަތްކުރާ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ހާމަކޮށްގެން ނުވަތަ އެއްވެސް ފަރާތަކާ ހިއްސާކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

19. ޤާނޫނީ ހިމާޔަތް

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގެ ގޮތުންނާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ލިބިދޭ ބާރުތަކާއި ތަންފީޒުކުރުމުގައި، ޤާނޫނުގައިވާ

ގޮތުގެމަތިން، ނުވަތަ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކުން ލިބިދޭ ބާރެއްގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި، ރަޖިސްޓްރާރު ނުވަތަ އޮފީހުގެ މުވައްޒަފަކު، ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރާރުގެ އިރުޝާދު ލިބިގެން މަސައްކަތްކުރާ އެއްވެސް ފަރާތެއް، ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން، ހެޔޮ ނިޔަތުގައި ކުރާ ކަމަކާމެދު، ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ ކަމަކާމެދު، އެއްވެސް މަދަނީ ނުވަތަ ޖިނާއީ ދައުވާއެއް ނުއުފުލޭނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އޮފީހުގެ މުވައްޒަފަކު ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރާރުގެ އިރުޝާދު ލިބިގެން މަސައްކަތްކުރާ އެއްވެސް ފަރާތެއް ޤަސްދުގައި ކުރާ ކަމަކުން ނުވަތަ އެއިން ފަރާތެއްގެ އިހުމާލުގެ ސަބަބުން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ލިބޭ ގެއްލުމަކަށް، ކަމާގުޅޭ ފަރާތްތަކުގެ ދަރުން ޒިންމާ އުފުލުމުގެ އިލްތިޒާމު ދަމިއޮންނާނެއެވެ.

ސިއްރިއްޔަތު ބެލެހެއްޓުމުގެ އިލްތިޒާމު ނެތުން

20. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ފުކާރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރަށް ހުށަހަޅާފައިވާ އެއްވެސް ލިޔެކިޔުމުގެ ނުވަތަ އެފަދަ ލިޔެކިޔުމެއްގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއްގެ ސިއްރިއްޔަތު ބެލުމަކީ ނުވަތަ، އެ ލިޔެކިޔުމާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ އިލްތިޒާމު ރަޖިސްޓްރާރަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި އެފަދަ އެއްވެސް ލިޔުމަކީ ސިއްރިއްޔަތު ލިޔުމެއް ކަމަށްވާ ހާލަތުގައި، ނުވަތަ އެފަދަ ލިޔުމެއްގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތަކީ ސިއްރިއްޔަތު މަޢުލޫމާތެއް ކަމުގައިވާ ހާލަތުގައި، އެ ކަމެއްގެ ޝަރުޢީ ނުވަތަ އެ ކަމެއްގެ ސަބަބުން ލިބޭ އެއްވެސް ގެއްލުމެއްގެ ޒިންމާ ރަޖިސްޓްރާރު އުފުލާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

ތިންވަނަ ބާބު
ފުކާރީ މުދަލުގެ ދަފްތަރު

ފުކާރީ މުދަލުގެ ދަފްތަރު

21. (ހ) ފުކާރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރީކުރާ ފުކާރީ މުދަލުގެ ދަފްތަރެއް، ރަޖިސްޓްރާރު ބެލެހެއްޓަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ދަފްތަރުގައި މަދުވެގެން އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ ފިކުރީ މުދަލާއި އޭގެ ކްލެސިފިކޭޝަން؛

(2) ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ ފިކުރީ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތުގެ މަޢުލޫމާތު؛

(3) ރަޖިސްޓަރީ ކުރި ތާރީޚް؛

(4) ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ ފިކުރީ މުދަލަށް ހިމާޔަތް ލިބިދެވޭ މުއްދަތު؛

(5) ރަޖިސްޓަރީކުރެވުނު ފިކުރީ މުދަލާ ގުޅޭގޮތުން ދަފްތަރުގައި ހިމަނަން ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުން ލާޒިމުކުރާ މުޢާމަލާތުތަކުގެ މަޢުލޫމާތު؛

(6) ޙައްޤުތައް ބަދަލުކުރިވައިފާނަމަ، އެކަން ނުވަތަ ލައިސަންސިންގ އެގްރީމަންޓެއްވާނަމަ އެކަން ހިމެނޭގޮތުން، ރަޖިސްޓްރޭޝަންގެ ބަދަލު؛

(7) ރަޖިސްޓްރޭޝަނަށް ގެނެވޭ އިޞްލާޙާއި ބަދަލުތައް؛

(8) ރަޖިސްޓަރީކުރެވުނު ފިކުރީ މުދަލާގުޅޭ، ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުގައި އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ އެހެނިހެން މަޢުލޫމާތު.

Deleted: (3)

Deleted: ރަޖިސްޓަރީކުރެވޭ ފިކުރީ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތަށް ލިބިދޭ ޙައްޤުތައް؛

Deleted: 4

Deleted: 5

Deleted: 6

Deleted: ނުފައިވާ

Deleted: ރަޖިސްޓަ

Deleted: ީ

Deleted:

Deleted: 7

Deleted: 8

Deleted: 9

Deleted: ނުފައިވާ

Deleted: ބެހޭ

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ދަފްތަރު ބަލަހައްޓަންވާނީ، މި ޤާނޫނާއި ފުލެޓު މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

22. ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ މައުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުން

މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ދަފްތަރު ބަލަން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް އެ ދަފްތަރު ބެލޭނެ އިންތިޒާމު، އަދި ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ ފުލެޓު މުދަލާގުޅޭ ހާމަކުރެވޭން މައުލޫމާތުގެ ކޮޕީ ދޫކުރެވޭނެ އިންތިޒާމު، ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓްރާރު ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.

23. ކްރެޑިޓްސްކޯރު އެންނަ ބަދަލާ ގުޅިގެން ދަފްތަރު އިސްލާހުކުރުން

(ހ) ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފުލެޓު މުދަލެއް ނިސްބަތްވާ މުދަލެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއްގެ ކްރެޑިޓްސްކޯރު އެންނަ ބަދަލުތަކާއި، ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ފުލެޓު މުދަލެއްގެ ހައިސިއްޔަތަށް އެންނަ ބަދަލުތަކެއް، މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ދަފްތަރުގައި ހިމަނައި، ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ އެ ފުލެޓު މުދަލާގުޅޭ މައުލޫމާތު އިސްލާހުކުރަންވާނެއެވެ.

Deleted: ބޭ

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދަފްތަރަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތައް ގެނައުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ އުޞޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހެދޭ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

24. ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ މައުލޫމާތަށް އުނިއިތުރު ގެނައުން

(ހ) ފުލެޓު މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުތަކުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ ފުލެޓު މުދަލާގުޅޭ މަސްލަހަތު އޮތް ފަރާތްތަކުން، އެ މުދަލާ ގުޅޭގޮތުން ދަފްތަރުގައި ހިމެނޭ ކަރުދާސް އިސްލާހުކުރުމަށް ނުވަތަ ދަފްތަރުގައި ހިމެނިފައިވާ މައުލޫމާތު ދަފްތަރުގައި ހިމަނައިދިނުމަށް އެދޭނަމަ، އެ ކަމަށް އެދި މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތުނަމަވެސް، ފިޔާޒު މުދަލުގެ ރަޖިސްޓްރޭޝަންގެ ޝަރުތުތަކުން އަސަރުކުރާ ކަމެއް މި މާއްދާގެ ދަށުން ހިމެނެއްނުވާނެއެވެ.

(ރ) ދަތުރުތަކުގައި ހިފާ ކުރެއް އިސްތިޤްބާލުކުރުމަށް ނުވަތަ ދަތުރުތަކުގައި ހިފުނިފައިނުވާ މަޢުލޫމާތު ދަތުރުތަކުގައި ހިމަނައިދިނުމަށް އެދި އަންނަނިވި ފަދައިން ކާޑަށް ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރާރަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(1) ފިޔާޒު މުދަލާގުޅޭ މައްސަލައެއް ކާޑަށް ހުށަހެޅިފައިވާނަމަ، ކާޑަށް؛

(2) ފިޔާޒު މުދަލާގުޅޭ މައްސަލައެއް ކާޑަށް ހުށަހެޅިފައިނުވާނަމަ، ރަޖިސްޓްރާރަށް.

ހަތްވަނަ ބާބު
ނިންމުންތައް މުރާޖަޢާކުރުމާއި ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން

25. މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތައް ހިނގާނީ، ފިޔާޒު މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ނޯޓިސްތަކުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ހިނދަކެވެ.

26. (ހ) މި ގޮތުންގެ ދަށުން ނުވަތަ ފިޔާޒު މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ނޯޓިސްއެއްގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރު އަމަލުކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތާ ގުޅިގެން ރަޖިސްޓްރާރު ނިންމާ ނިންމުމެއް، އެ ނިންމުން ބަދަލުވި ފަރާތަކުން ގަބޫލުނުކުރާނަމަ، ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން ނިންމައި، އެކަން އެ ފަރާތަކަށް އަންގާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ނިންމުމަކަށް އިއުތިރާޒުކުރާކަމުގެ ނޯޓިސް އިންޑަސްޓްރީގެ ޓްރައިބިއުނަލް އޮފީހަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތައް ހިނގާނީ ދާއިރާ

Deleted: ުގެ

ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުން

Deleted: ުގެ

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އޮފީހަށް ހުށަހަޅާ އިޢުތިރާޟުތަކުގެ ނޯޓިހުގައި، ރަޖިސްޓްރާރގެ ނިންމުމަށް އެ ނިންމުން ރައްދުވި ފަރާތުން އިޢުތިރާޟުކުރާ ސަބަބު ހެއްކާއެކު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އިޢުތިރާޟުކުރާ ކަމުގެ
ނޯޓިސާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން

Deleted: ދާ

27. (ހ) ރަޖިސްޓްރާރގެ ނިންމުމެއް ރައްދުވާ ފަރާތުން މި ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިޢުތިރާޟުކުރާ ކަމުގެ ނޯޓިހެއް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ނިންމުމާމެދު ކުރިއަށްދާނެ ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލައަކާމެދު ކުރިއަށްދާނެ ގޮތެއް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނިންމުމުގައި، އެ ނޯޓިސްގައި ބަޔާންކުރާ މައްސަލައިގެ ބާވަތުން ރަޖިސްޓްރާރގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެކަން، ސަބަބު ބަޔާންކޮށް، އެ ނޯޓިސް ހުށަހެޅި ތާރީޚުން ފެށިގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ނޯޓިސް ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލައަކާމެދު ކުރިއަށްދާނެ ގޮތެއް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނިންމުމުގައި، އެ ނޯޓިސްގައި ބަޔާންކުރާ މައްސަލައިގެ ބާވަތުން ރަޖިސްޓްރާރގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކޮށް، އެ ނޯޓިސް ހުށަހެޅި ތާރީޚުން ފެށިގެން 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ކަމާމެދު ގޮތެއް ނިންމައި، ނޯޓިސް ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

ރަޖިސްޓްރާރގެ ނިންމުން
މުރާޖަޢާކުރުމުގެ އުސޫލު

28. (ހ) ރަޖިސްޓްރާރގެ ނިންމުމަށް އިޢުތިރާޟުކޮށް މި ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ބެލުމުގައި ރަޖިސްޓްރާރަށް ވަޒީރުކަމަށްބަކައި މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީއެއް އުފައްދަވާފައި އޮންނަންވާނެއެވެ. އަދި އެ ކޮމިޓީ މައްސަލަތަކުގައި ރަޖިސްޓްރާރު ގޮތެއް

ނިންމަންވާނީ، އެ ކޮމިޓީއަށް އެ މައްސަލައެއް ހުށަހަޅައި، އެ ކޮމިޓީން އެ ކަމުގައި ނިންމާ ގޮތެއްގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރުގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުމަށް ހުށަހަޅާނެގޮތުގެ އިޖްރާއަތުތަކާއި، އެފަދަ ނިންމުން މުރާޖަޢާކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތަކާއި، މުރާޖަޢާ ކޮމިޓީ އެކުލަވާލާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތައް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

Deleted: އެ

29. ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު އެ މައްސަލައަކާމެދު މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރު ނިންމާ ނިންމުމަކާމެދު، އެ ނިންމުން ރައްދުވާ ފަރާތުން ހިތްހަމަނުޖެހޭނަމަ، އެ ނިންމުން ނިންމާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ނުވަތަ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓްރާރު ނިންމަންޖެހޭ ނިންމުމެއްމާދު ގޮތެއް ކަނޑައަޅައި، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އަންގައިނުވާނަމަ، އެ ނިންމުން ނިންމަންޖެހޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

30. ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ ފިލާރި މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން އިންޝުއަރަންސް ޕްރޮވައިޑަރ ޚިދުމަތް ނުވަތަ ރަޖިސްޓްރާރާ މެދުކަންފުޅާ މަސްއޫލިއްޔަތާ ގުޅިގެން އިންޝުއަރަންސް ޕްރޮވައިޑަރ ޚިލާފުން ފުރިހަމަނުކުރާ ހިދުމަތްތަކާ ގުޅުންހުރި ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން ނިޒާމެއް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރަޖިސްޓްރާރު ޤާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޤާއިމުކުރާ ނިޒާމުގެ ދަށުން ޝަކުވާ ހުށަހެޅުން ގޮތާއި، އެ ޝަކުވާތަކަށް ރަޖިސްޓްރާރު ޖަވާބުދާރީވުމުގައި

އަމަލުކުރަން އުސޫލުތަކާއި، މުއްދަތުތަކާއި ކަމާގުޅޭ އިޖުރާއަތުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

ފަސްވަނަ ބާބު
އެހެނިހެން ކަންކަން

އިސްކަންދިނުން

31. މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ އިޖުރާއަތަކާއި ޚިލާފު މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އިޖުރާއަތެއްގައި އެއްވެސް ތަޢާރުޟުވެއްވާ ހާލަތުގައި، އެ ދެ އިޖުރާއަތުގެ ތެރެއިން އިސްކަންދޭނީ، ޚިލާފު މުދަލާގުޅޭ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އިޖުރާއަތަށެވެ.

ކޮޕީރައިޓު ރަޖިސްޓްރީކުރުމާގުޅޭ ކަންކަން ބަދަލުވުން

32. ޤާނޫނު ނަންބަރު 23/2010 (ކޮޕީރައިޓާއި އެއާގުޅޭ އެހެނިހެން ޙައްޤުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ކޮޕީރައިޓާއި އެއާގުޅޭ ޙައްޤުތައް ރަޖިސްޓްރީކުރުމާއި، ކޮޕީރައިޓުގެ ޙައްޤެއް ރަޖިސްޓްރީކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ދަފުތަރު ބެލެހެއްޓުމާއި ކަމާގުޅޭގޮތުން އެ ޤާނޫނުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މިނިސްޓްރީއާ އެ ޤާނޫނުން މަތިކުރެވިފައިވާ އެންމެހައި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީއަށް ބަދަލުވާނެއެވެ.

ގަވާއިދު ހަދައި ހިންގުން

33. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ އެންމެހައި ގަވާއިދުތައް ހަދައި ހިންގާނީ، ރަޖިސްޓްރާރެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށޭތާ 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަދައި، އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން

34. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، 01 ޖަނަވަރީ 2026 އިން ފެށިގެންނެވެ.

Deleted:

Deleted: ތް

Deleted: 32

Deleted: މާލީ ވެސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީހުން

Deleted: 33

Deleted: މި ޤާނޫނު ފާސްކޮށް، ތަސްދީޤުކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) މަސް ދުވަސް ހަމަވާ ތާރީޚުން

މާނަކުރުން

35. މި ޤާނޫނުގައި ލަފްޒެއް ނުވަތަ ޢިބާރާތެއް ބޭނުންކޮށްފައިވާ ގޮތުން ކަނޑައެޅިގެން އެހެން މާނައެއް ދޭހަނުވާހާ ހިނދަކު، އަންނަނިވި ލަފްޒުތަކާއި ޢިބާރާތްތަކަށް ދީފައި އެވަނީ، އެ ލަފްޒުތަކާއި ޢިބާރާތްތަކަށް ތިރީގައި ދީފައިވާ މާނަކަމުގައެވެ.

Deleted: 34

Deleted:

(ހ) "އޮފީސް" ނުވަތަ "އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ "މޯލްޑިވްސް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް" އެވެ.

(ނ) "ރަޖިސްޓްރާރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ރަޖިސްޓްރާރ އޮފް އިންޓެލެކްޗުއަލް ޕްރޮޕަރޓީއެވެ.

(ރ) "މިނިސްޓްރީ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިޤްތިޞާދީ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އެއިރެއްގައި ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާއެވެ.

(ބ) "މިނިސްޓަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިޤްތިޞާދީ ސިޔާސަތުތައް ތަންފީޛުކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އެއިރެއްގައި ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާގެ ވަޒީރެވެ.

(ޅ) "ޖިނާއީ މުޢާމަލާތުގެ ކަމާބެހޭ ޤާނޫނު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެއީ ބާވަތްތަކުގެ ޖިނާއީ މުޢާމަލާ ގުޅުމުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޢަމަލުކުރާ ގާއިމު ޤާނޫނުތަކުގެ ތެރެއިން ކަމާބެހޭ ޤާނޫނެވެ.

(ކ) "ނޭޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 11/2016 (ދައުލަތުގެ މުސާރައިގެ ސިޔާސަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާ ނޭޝަނަލް ޕޭ ކޮމިޝަނެވެ.

(ށ) "ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2007 (ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާ ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނަށެވެ.

06-08-2025

ޖަދުވަލު 2: "މޯލްޑިވްސް އިންޓަރނޭޝަނަލް ޕްރޮޕަރޓީ އޮފީސް ބިލު" ދިރާސާކުރުމަށް ބޭއްވި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުންތަކަށް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ހާޒިރުވިގޮތުގެ ތަފްޞީލު

✓	ހާޒިރުވި ބައްދަލުވުން	-	ހާޒިރުނުވާ ބައްދަލުވުން	O	ރުހްޞަތު	N	ކޮމިޓީގައި ނުހިމެނޭ

މެންބަރު	15-07-2025	23-07-2025	05-08-2025	06-08-2025	ޖުމްލަ
ހިތަދޫ ދުކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ނާޒިލް	N	✓	✓	✓	03
ހުޅުދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިސްމާއިލް ނިޒާރު	✓	✓	-	✓	03
ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ފަޒާދު	✓	✓	✓	✓	04
ތިނަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ސަޢުދުﷲ ހިލްމީ	✓	✓	✓	✓	04
ކުރެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިން ޙަބީބު	✓	✓	✓	✓	04
ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މައުރޫފް ޒާކިރު	✓	✓	O	O	02
ފޮނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އައްބާސް	✓	✓	✓	O	03
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަލީ ހަމީދު	✓	O	✓	-	02
ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ފައިސަލް	✓	✓	✓	✓	04
ވިލިނގިލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޒާހިދު	✓	N	N	N	01
ހެނވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙުމަދު މޫސާ	✓	✓	✓	✓	04
މާކަނދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް	-	O	✓	✓	02
ޖުމްލަ ވަގުތު	00:02	00:45	01:04	00:53	02:44
ބައްދަލުވުން	12	13	14	15	04

އިންޓެލިޖެންސް ކޮމިޓީ